

JAARPLAN 2018

EEN STEEDS
GROENERE
EN **JONGERE**
BENELUX

SECRETARIAAT-GENERAAL
SECRÉTARIAT GÉNÉRAL

COLOFON

Verantwoordelijke uitgever

De secretaris-generaal van de Benelux Unie
Regentschapsstraat 39 BE-1000 Brussel
Tel. +32 (0)2 519 38 11
info@benelux.int

Vorm en concept

Cible Communication
www.cible.be

Redactie

Secretariaat-Generaal van de Benelux Unie

Coördinatie

Stafbureau van het Secretariaat-Generaal van de Benelux Unie

Datum: januari 2018

Deze publicatie is beschermd door auteursrecht.

INHOUD

• VOORWOORD VAN HET COMITÉ VAN MINISTERS	5
• PRIORITEITEN 2018	7
• DUURZAAM EN DIGITAAL	8
• DUURZAAM	8
• DIGITAAL	9
• BELEIDSVELDEN	11
1. INTERNE MARKT & ECONOMIE	11
1.1. VERDIEPEN VAN DE INTERNE MARKT	11
1.1.1. Detailhandel & telecom	12
1.2. TRANSPORT	13
1.2.1. Verduurzaming van transport en logistiek	13
1.2.2. Digitalisering om logistieke toppositie te versterken	14
1.2.3. Voltooiing van de interne markt voor transport en logistiek	15
1.3. CIRCULAIRE ECONOMIE	16
1.3.1. Bevorderen van de circulaire economie	16
1.4. ENERGIE & KLIMAAT	17
1.4.1. Ondersteunen van de energietransitie	17
1.4.2. Laboratorium voor energiesamenwerking in de EU zijn	18
1.5. ARBEIDSMARKT	19
1.5.1. Werken over de grens eenvoudiger maken	20
1.5.2. Regelgeving stroomlijnen	20
2. VEILIGHEID & SAMENLEVING	21
2.1. SENNINGEN	21
2.1.1. Verdiepen van de politiesamenwerking	22
2.1.2. Intensiveren van de thematische samenwerking	22
2.1.3. Crisisbeheersing	23
2.1.4. Asiel en Migratie	24

2.2. FRAUDEBESTRIJDING	25
2.2.1. Fiscale samenwerking en fraudebestrijding	25
2.2.2. Sociale samenwerking en fraudebestrijding	26
2.2.3. Andere vormen van fraude	27
2.3. SAMENLEVING	28
2.3.1. Verbeteren van de leefomgeving	28
2.3.2. Opheffen van grensoverschrijdende knelpunten	29
• JURIDISCH KENNISCENTRUM VOOR DE BENELUX-SAMENWERKING	31
1. Ontwikkelen van het Benelux-recht	31
2. Opvolgen van samenwerking inzake eu-regelgeving	31
3. Benelux kenniscentrum grensoverschrijdende samenwerking	31
• SAMENWERKEN MET ANDERE STATEN, DEELSTATEN EN INTERNATIONALE ORGANISATIES	33
1. Grensoverschrijdend samenwerken met Noordrijn-Westfalen (NRW)	33
2. Euro Contrôle Route (ECR)	34
3. Energie Regionale Samenwerking	34
4. Schelderaad	35

VOORWOORD VAN HET COMITÉ VAN MINISTERS

De Benelux wordt wel eens 'de stille kracht in Europa' genoemd. De essentie van deze stille kracht ligt voor een groot deel in de 'proeftuinfunctie' voor de EU. De Benelux heeft deze functie jarenlang met verve vervuld. Dit heeft veel mooie resultaten opgeleverd, maar deze zijn paradoxaal genoeg vrijwel onopgemerkt gebleven. *'Good foreign policy is invisible'* kopte *Foreign Affairs* magazine eens. Succesvolle initiatieven van de Benelux gaan vaak bijna onzichtbaar in iets anders op: de Schengenzone kwam bijvoorbeeld voort uit de Benelux Douane-Unie en de plannen voor gratis mobiele roaming werden al lang voordat de EU ermee aan de slag ging door de Benelux gemaakt.

In deze woelige tijden is de vraag naar draagvlak en het vinden van concrete oplossingen groter dan ooit. Het is dit soort samenwerking en het gaat om dit soort concrete oplossingen – uit de Benelux - waar we in Europa, juist op dit moment, zo'n behoefte aan hebben. Een fase waarin Europa in de spiegel moet durven kijken en waar nodig hervormen, keuzes maken. Een fase ook waarin wij bruggen moeten blijven bouwen, in en buiten de EU.

En ook daar kan de Benelux een rol van betekenis blijven spelen. De huidige internationale context noopt tot nauwere samenwerking met de Benelux-partners en andere regionale verbanden. Nederland, België en Luxemburg willen zich ook als Benelux inzetten voor een sterk Europa van de toekomst - ook met 27 lidstaten - met een gezamenlijk geluid. De nadruk hierin ligt op onze gemeenschappelijke waarden, elkaar verenigen en bescherming bieden.

De Benelux heeft de mogelijkheid om te experimenteren met oplossingen en verder te gaan dan wat er in Europa gerealiseerd is. Zo nodig kan daarbij gebruik gemaakt worden van de ruimte die artikel 350 van het Verdrag betreffende de werking van de Europese Unie biedt. De Benelux is een sterk merk dat presteert en vooruitkijkt. Denk aan de versterking van de infrastructuur voor alternatieve brandstoffen, multimodaal vervoer, de digitalisering van vrachtbrieven en de snellere diploma-erkenning voor knelpuntberoepen. In 2018 viert de Benelux zijn zestigste verjaardag. Het is de ambitie om, meer dan ooit, toekomstgericht te werken.

We willen onze samenwerking versterken door vast te houden aan de verdragen als solide basis voor een verdere samenwerking die de interne markt en de sociale dimensie bevordert. En ook door vast te houden aan het respect voor menselijke waardigheid, vrijheid, democratie, gelijkheid, de rechtsstaat en de mensenrechten. Dit vormt het fundament waarop de samenwerking tussen lidstaten in de Europese Unie is gebaseerd. In dit jaarplan worden de ideeën en initiatieven van de Benelux uiteengezet voor 2018.

Dit jaar viert de Benelux zijn zestigste verjaardag en kijken we vol vertrouwen naar de toekomst, van de Benelux én van Europa.

Comité van Ministers

Januari 2018

PRIORITEITEN

2018

Dit jaar heeft België het Voorzitterschap van het Benelux Comité van Ministers, tijdens het 60-jarig bestaan van de Benelux-samenwerking. Het Belgisch voorzitterschap ondersteunt ten volle de focus op **digitalisering en duurzaamheid**, de rode draad doorheen het Benelux-jaarplan van 2018. België zal ook impulsen geven aan een aantal Benelux-projecten, die toonaangevend zijn binnen de Europese Unie. Verder zal het Belgische voorzitterschap concrete stappen zetten om de samenwerking met Frankrijk en de Franse regio's aan te halen, net zoals met Noordrijn-Westfalen.

België zal tijdens zijn voorzitterschap vooral inzetten op de thema's duurzaam transport, energietransitie en e-governance. Het Benelux-Voorzitterschap engageert zich om hindernissen voor de groei van de detailhandel weg te werken, aandacht te besteden aan intelligente transportsystemen, de Benelux-voorlopersrol rond circulaire economie te ondersteunen en een ééngemaakte Benelux Hogeronderwijsruimte tot stand brengen die de grensoverschrijdende mobiliteit van afgestudeerden en de toegang tot jobs over de grens ten goede komt.

Het verhogen van de veiligheid blijft een permanent aandachtspunt. Onder zijn Voorzitterschap wil België de politie-samenwerking verdiepen, de strijd tegen de sociale fraude en de sociale dumping opvoeren en de verkeersveiligheid verhogen. Zo komt er een nieuw Benelux-politieverdrag, zal de samenwerking en de informatiestroom tussen de nationale crisiscentra worden versterkt en zullen er verschillende Benelux-controles tegen sociale fraude op het terrein plaats vinden. Thema's die alle burgers raken, zoals verkeersveiligheid en gezondheid, kunnen rekenen op de volledige aandacht van België. Om het verkeer veiliger te maken wordt ingezet op gezamenlijke Benelux-informatiecampagnes en om verzorging voor burgers over de grens te faciliteren wordt gewerkt rond het delen van patiëntengegevens.

Tijdens zijn Voorzitterschap wil België de praktische grensoverschrijdende samenwerking tussen de drie landen verder aanwakken en de motorrol van de Benelux binnen de Europese integratie bijkomende prikkels geven.

DUURZAAM EN DIGITAAL

DOORHEEN DE HIERNA OPGENOMEN PROJECTEN EN INITIATIEVEN VAN DE BENELUX-SAMENWERKING TEKENEN ZICH TWEE TRANSVERSALE THEMA'S AF: 'DUURZAAM' EN 'DIGITAAL'.

DUURZAAM

De concentratie van mensen en economische activiteiten in een dichtbevolkte regio maakt van de Benelux een - door grenzen doorsneden - demografisch, economisch en ecologisch kerngebied in Europa. Hierdoor staan de Benelux-landen voor belangrijke grensoverschrijdende uitdagingen in het kader van duurzame ontwikkeling.

Door zijn initiatieven en projecten is de Benelux een goede partner voor de uitvoering van de ontwikkelingsdoelstellingen van de '2030 Agenda for Sustainable Development' van de Verenigde Naties (2015), die de duurzame ontwikkeling, met evenwicht tussen de economische, de sociale en de milieudimensie, beoogt.

De economische ontwikkelingen worden duurzamer door onder meer het stimuleren van de circulaire economie, het garanderen van de herstelbaarheid in de productie en door afval als een grondstof te (her-) gebruiken. Benelux-initiatieven dragen bij tot een koolstofarme economie en het beheersen van de klimaatopwarming en maken de energie- en transportinfrastructuur veerkrachtiger voor extreme weersomstandigheden die met name het gevolg zijn van de klimaatverandering. Vlottere arbeidsmobiliteit moet ertoe bijdragen dat mensen niet door grenzen worden gehinderd om een baan te vinden die optimaal aansluit bij hun mogelijkheden en aspiraties. Het vervoer wordt duurzamer door ver-

schuiving naar duurzame vervoermodaliteiten zoals het spoor, elektrische voertuigen en alternatieve brandstoffen. De energiebevoorrading verbetert door een sterke interconnectie van de netwerken en wordt duurzamer door aanwending van hernieuwbare energiebronnen. Een verbetering van energie-efficiëntie resulteert op zijn beurt in een lagere energiebehoefte. Afstemming van de milieuwetgeving voor bedrijven leidt tot een gelijk en duurzaam speelveld.

In het sociale luik draagt politie-samenwerking bij aan een veiligere leefomgeving. Hetzelfde geldt voor de beheersing en voorkoming van grensoverschrijdende crisissen en rampen. Samenwerking maakt ook de gezondheidszorg steeds beter bereikbaar voor burgers. Betere voedselveiligheid draagt direct bij aan de levenskwaliteit. Onderwijs-samenwerking vergroot de mogelijkheden om over de grens heen te studeren of te werken en creëert een Benelux-hogeronderwijsruimte.

Met betrekking tot de milieudimensie vormt de afstemming van het jacht- en natuurbesluit en vogelbescherming een rechtstreekse bijdrage tot de verbetering van de leefomgeving en wordt ook aandacht besteed aan de verbetering van de luchtkwaliteit. Inzetten op milieueducatie versterkt dan weer het maatschappelijk draagvlak voor duurzame ontwikkeling.

Via al deze activiteiten levert de Benelux een ambitieuze en concrete bijdrage

aan de uitvoering van 12 van de 17 duurzame ontwikkelingsdoelstellingen van bovengenoemde 2030-Agenda van de Verenigde Naties.

DIGITAAL

Digitale processen verlopen sneller en accurater, waardoor afstanden en grenzen hoe langer hoe minder een rol spelen. In de Benelux verloopt de transitie naar de digitale samenleving in een hoog tempo. De ontwikkeling van nieuwe digitale producten en diensten gebeurt veelal van 'bottom-up' in de markt.

Als intergouvernementeel samenwerkingsverband dragen de Benelux-landen ertoe bij dat de vruchten van de digitale ontwikkeling maximaal ten goede komen aan de burgers, de bedrijven en de samenleving. In dit licht brachten de drie eerste ministers van de Benelux op 3 oktober 2016 te Schengen een gezamenlijke verklaring uit over de 'Digitale Benelux', waarin ze de ambitie uitten om door samenwerking maximaal in te spelen op de mogelijkheden van de digitale ontwikkeling voor de toekomst.

Zo wordt de communicatie naar het brede publiek of naar specifieke doelgroepen, bijvoorbeeld de grenswerkers, meer en meer digitaal georganiseerd. De inzet van de eigen digitale communicatiemiddelen, zoals de website, beoogt de goed bereikbare, laagdrempelige en betrouwbare ontsluiting van informatie voor burgers, werkzoekenden en werkgevers, waarbij zij ook worden doorgeleid naar de authentieke informatiebronnen.

Daarnaast betekent digitale omwenteling ook digitale uitwisseling van (soms gevoelige) informatie tussen burgers, bedrijven, organisaties en overheden

over de grens heen. Binnen het kader van de Europese regelgeving zoals de Algemene Verordening Gegevensbescherming en de Verordening betreffende 'Elektronische Identificatie en Vertrouwensdiensten' is het belangrijk dat de landen onderling concrete afspraken maken over aspecten als identificatie, authenticatie, privacybescherming, fraudebestrijding en traceerbaarheid.

Dergelijke onderlinge afspraken worden uitgewerkt op diverse domeinen. Digitalisering helpt obstakels weg te nemen voor interne marktwerking in de Benelux, zoals in de retailsector, door het verbeteren van het digitale en het mobiele betaalverkeer en het veralgemenen van e-commerce. De administratieve lasten voor het grensoverschrijdend transport en de logistieke keten worden lichter door de digitalisering. Ook de ontwikkeling van intelligente transportsystemen (ITS) vergemakkelijkt het grensoverschrijdend verkeer. Meer mogelijkheden om eHealth informatie grensoverschrijdend uit te wisselen draagt bij tot zorgcontinuïteit en de kwaliteit van de gezondheidszorg. Cyberveiligheid en fraudebestrijding in de e-commerce zijn belangrijke aandachtspunten in de veiligheidssamenwerking en dragen bij tot het vertrouwen van de burger in de digitale ontwikkeling.

BELEIDSVELDEN

1. INTERNE MARKT & ECONOMIE

1.1 VERDIEPEN VAN DE INTERNE MARKT

INLEIDING

Recent werden de drie Benelux-landen in de top 10 van de meest open economieën ter wereld gerangschikt. Een mooi resultaat maar tegelijk ook een punt van aandacht gezien de grote veranderingen die in en buiten Europa op stapel staan. De Benelux-landen zijn na Ierland wellicht de meest betrokken landen in het kader van de uittreding van het Verenigd Koninkrijk.

Naast de aandacht voor de samenwerking tussen onze drie landen vanuit vooral de transport- en energiesector is er momenteel een hernieuwde interesse vanuit de industrie- en dienstensector. Met andere woorden het bedrijfsleven herontdekt de Benelux. Dit zien we terug in thema's als mobiele betalingen en de initiatieven om de retailmarkt naar 2025 verder te integreren.

Uitvoering gevend aan de aanbevelingen uit de Benelux Retail studie 2025 wordt een structureel strategisch over-

leg opgestart dat jaarlijks bijeenkomt om de samenwerking aan te sturen en te evalueren.

Technologische innovatie gecombineerd met een tendens naar een meer multipolaire wereld biedt kansen en risico's. De Benelux-landen hebben innovatieve hoogwaardige economieën die drijven op strategische kennis- en (industrie)sectoren. Om dit innovatie- en verdienmodel te behouden en verder te versterken zal een bijeenkomst worden georganiseerd waarbij gekeken wordt naar de mogelijkheden en uitdagingen om in Benelux-verband gezamenlijk op te trekken. Het gezamenlijk verder uitdragen en in de markt zetten van de Benelux als sterk merk vormt daar een onderdeel van. Ook het vernieuwde Benelux merken- en modellenrecht speelt hierin een rol.

Tegelijkertijd betekent een versterkte samenwerking ook een grensoverschrijdend actieve consument en een toezicht op de markt die deze dynamiek moet volgen. Bijvoorbeeld op het gebied van mededinging.

Het belang van de Benelux-landen wordt steeds groter om op bepaalde terreinen een verdergaande interne markt te creëren die recht doet aan de snelle ontwikkelingen en innovaties. Digitalisering is een leidend thema.

Een model gericht op gelijke behandeling van milieuvergunningaanvragen aan weerszijden van de grens zal worden gepresenteerd.

1.1.1. Detailhandel & telecom

Doelstelling 1: Benelux Detailhandel 2025

Voortbouwend op de inventarisatie van barrières voor de detailhandel uit de studie ‘Benelux Detailhandel 2025’ en in het kader van het streven om een ‘Benelux Retail Unie’ tot stand te brengen, worden er concrete vraagstukken uitgewerkt rond bijvoorbeeld productvereisten, *labelling* en digitalisering.

Daarnaast wordt het werk met betrekking tot territoriale leveringsbeperkingen voortgezet, voortbouwend op de analyse over de aard en omvang van territoriale leveringsbeperkingen in de toeleveringsketen van de detailhandelsmarkten in de Benelux-landen en in overeenstemming met de desbetreffende Benelux-aanbeveling uit 2015.

Doelstelling 2: Telecom en mobiele betalingen

Met het oog op het bereiken van connectiviteit zonder grenzen wordt de herziening van het Europees regelgevend kader voor elektronische communicatienetwerken en -diensten nader opgevolgd.

Technologische ontwikkelingen bieden kansen voor een versnelde invoering van grensoverschrijdende betaalsystemen. Hiervoor is het noodzakelijk om in kaart te brengen op welke wijze bestaande nationale ecosystemen naar het Benelux-niveau kunnen worden getild. De resultaten van de enquête van 2016 bieden elementen voor een routekaart naar een geïntegreerde markt van mobiele betalingen met bijbehorende kaders. Volgende stappen dienen genomen te worden in samenhang met de relevante sectoren.

WERKGROEPEN/COMMISSIES

- *Werkgroep Detailhandel (RETAIL)*
- *Werkgroep Mobiele betalingen (MOBILE PAYMENTS)*
- *Werkgroep Telecom (TELECOM)*
- *Werkgroep Intellectuele Eigendom (PIC)*

1.2 TRANSPORT

STRATEGISCH OVERLEG

Het Benelux Directiecomité Verkeer en Vervoer, bestaande uit de directeuren- en secretarissen-generaal van de (regionale) ministeries voor verkeer en vervoer van de Benelux-landen, zetten de lijnen voor de Benelux transport- en logistieke agenda uit.

Het Strategisch overleg Douane is samengesteld uit de administrateurs-generaal en directeuren-generaal van de ministeries van Financiën van de Benelux-landen.

INLEIDING

Het gezamenlijke doel van de Benelux-samenwerking op het gebied van transport is om een Benelux tot stand te brengen met een sterke, dynamische en duurzame interne markt, waarbinnen de internationale logistieke toppositie behouden en versterkt wordt en tegelijkertijd negatieve effecten van deze toppositie beteugeld en verminderd worden.

De bereikte resultaten op het gebied van transport van het afgelopen jaar stonden sterk in het licht van digitalisering en duurzaamheid. Het dossier verkeer en vervoer is daarmee een perfecte invulling van de ambitie om tot een digitale en groene Benelux te komen. De nadruk wordt gelegd op multimodaliteit als oplossing voor zowel het congestie- als het uitstootprobleem. In dat licht zal de railagenda worden ondersteund en zal worden ingezet op dossiers als multimodale corridors voor intelligente transportsystemen (ITS).

Digitalisering en verduurzaming gaan hand in hand daar waar het gebruik van transportmiddelen door digitale toepassingen wordt geoptimaliseerd, zoals bij het verkeer van *connected*

en zelfrijdende voertuigen. Daarnaast zal door middel van de uitreiking van de Benelux Awards voor het *Lean and Green* programma extra aandacht worden gegeven aan de vergroening van de transportsector. In het project rondom meer eenvormige milieuzones wordt ook gekeken naar de pragmatische toepassing van duurzaam bedoelde lokale regelingen. Voorts zal de Benelux in zijn rol als voorloper verder het voortouw nemen in het digitaliseren van vrachtdocumenten. In het verlengde daarvan wordt er verder gewerkt aan de digitalisering van douanedocumenten in het algemeen en in het bijzonder in de handel tussen de Benelux en India.

De Europese Commissie heeft in mei 2017 een '*mobility package*' naar voren gebracht met de naam '*Europe on the Move*' dat gericht is op een fundamentele modernisering van het Europese verkeer en vervoer. De transitie naar schone energie en digitalisering staan centraal met speciale aandacht voor goede, eerlijke werkomstandigheden. Deze voorstellen zullen besproken worden op Benelux-niveau en onderzocht zal worden op welke punten de Benelux een voortrekkersrol kan spelen.

Ten slotte zal in Benelux-verband en in nauw overleg met de sector extra aandacht gegeven worden aan het thema transport en innovatie in relatie tot de snel veranderende technische mogelijkheden en de daaraan verbonden uitdagingen voor het regulatieve kader.

1.2.1. Verduurzaming van transport en logistiek

Doelstelling 1: Alternatieve brandstoffen en elektrische mobiliteit

Op basis van de tegen 2020 beoogde Europese doelstellingen op het gebied van het aantal laadpalen en voertuigen werken de Benelux-landen actief samen aan de uitrol van infrastructuur voor alternatieve brandstoffen op de grensoverschrijdende verkeersaders. Om het opladen van elektrische voertuigen te vergemakkelijken wordt gekeken naar de interoperabiliteit van laadpalen in de Benelux. Op het gebied van alternatieve brandstoffen worden de grensoverschrijdende kansen voor waterstof zorgvuldig geanalyseerd. Het doel van deze samenwerking is om Benelux-corridors tot stand te brengen waar alternatieve brandstoffen in voldoende mate beschikbaar zijn.

Doelstelling 2: Lean & Green

Het *Lean & Green* programma faciliteert overheidsbedrijven en private bedrijven, voornamelijk uit de transport- en logistieke sector, om hun CO₂-uitstoot met 20% te verminderen over een periode van vijf jaar. De bevoegde organisaties in de Benelux zullen gezamenlijk een event organiseren waarbij de *Lean & Green Award* wordt uitgereikt.

Doelstelling 3: Opmars van de (elektrische) fiets

In en rond stedelijke gebieden is er qua bereikbaarheid nog veel te winnen door het gebruik van de fiets te stimuleren. Onderzocht wordt of er ter zake tot gezamenlijke acties gekomen kan worden. Een workshop wordt georganiseerd.

1.2.2. Digitalisering om logistieke toppositie te versterken

Doelstelling 1: Benelux Corridor Intelligente Transportsystemen (ITS)

ITS is vanuit verkeersmanagement een belangrijk thema op alle nationale en internationale mobiliteitsagenda's. Het vaststellen van een corridor door de Benelux-landen biedt gelegenheid voor het starten van proeven op een behoorlijk schaalniveau en met inbegrip van grensoverschrijding en de daarmee gepaard gaande complicaties op regelgevend en technisch niveau. Daar waar mogelijk wordt ingezet op nieuwe concepten, zoals onbemand varen.

Regelgeving met betrekking tot tests voorziet veelal enkel in tests met prototypes. Anticiperend op eventuele verdergaande toekomstige grensover-

schrijdende tests met voertuigen die standaard een 'connected' functie hebben die door de bestuurder aan- en uitgeschakeld kan worden, wordt op Benelux-niveau voorzien in een regelgevend kader om dergelijke tests grensoverschrijdend uit te voeren.

Met betrekking tot de problematiek van overvolle parkings langs de snelwegen wordt gezamenlijk gewerkt aan de optimalisering van de real-time informatieverlening rond de bezetting van deze parkeerplaatsen.

Doelstelling 2: Papierloos vervoer: digitale vrachtbrief en de communautaire vervoersvergunning

De opgestarte proef biedt het wegtransport de mogelijkheid tot intra-Benelux gebruik van de digitale vrachtbrief in plaats van de papieren versie. De elektronische versie leidt tot aanzienlijke besparingen en sneller, veiliger en schoner transport. Gekeken wordt of deze proef uitgebreid kan worden naar andere transportmodaliteiten, met name de binnenvaart, waar bezien wordt of de controlegegevens die nu nog op een papieren drager moeten worden bijgehouden ook langs digitale weg kunnen worden aangeleverd aan de met controles belaste diensten. De opportuniteit van de ontwikkeling van een aan de digitale vrachtbrief te koppelen databank met betrekking tot ladinggegevens over gevaarlijke stoffen wordt onderzocht.

Verder zou het digitaliseren van de communautaire vervoersvergunning in hoge mate de efficiëntie van controle en toezicht op de sector vergroten en in sterke mate de lasten voor de transporteur verminderen. Middels een proefproject zal getracht worden de

discussie op Europees niveau te voeren met als einddoel dat de EU deze digitalisering reglementair mogelijk maakt.

Doelstelling 3: Douane: digitalisering procedures en optimalisering logistieke keten

De douanesamenwerking van de Benelux-landen met India vindt plaats in het kader van de *Asia-Europe Meeting* (ASEM). De Benelux vervult er een voortrekkersrol bij de digitalisering van douaneprocedures met een handelspartner buiten de EU. Er wordt een pilot opgestart om documenten voor goederen voor bepaalde producten te digitaliseren.

Om belemmeringen weg te werken en de grensoverschrijdende logistieke keten efficiënter te maken zullen de volgende punten in overleg met het bedrijfsleven worden bekeken: zekerheidstelling, tweede uitvoeraangifte en het overbrengen van goederen tussen ruimten voor tijdelijke opslag.

Er zal ook aandacht worden besteed aan mogelijkheden om de internationale uitwisseling van gegevens over de internationale goederenbewegingen te verbeteren. De Benelux-landen werken samen om voor *Authorised Economic Operator* (AEO)-gecertificeerde bedrijven binnen de Benelux een gestructureerde uitwisseling van gegevens inzake overblijvende risico's en feedback van uitgevoerde controles op te zetten. De samenwerking wordt via de huidige EU-platformen verdiept. Er wordt gedacht aan het opstarten van een pilootproject voor een beperkt aantal AEO-gecertificeerde bedrijven in de Benelux-landen.

1.2.3. Voltooiing van de interne markt voor transport en logistiek

Doelstelling 1: Proefproject Lange en Zware Vrachtwagens (LZV)

De Vlaams-Waals-Nederlandse proef met LZV's zal naar verwachting volledig in werking zijn en worden geëvalueerd. Bovendien zal grensoverschrijdend LZV-vervoer met Noordrijn-Westfalen verkend worden nu ook dit *Bundesland* LZV-verkeer toestaat.

Doelstelling 2: Onderzoek naar afstemming regelgeving milieuzones en lage emissiezones

Er wordt onderzocht hoe de regelgeving in de zogenaamde milieuzones of lage emissiezones onderling kan worden afgestemd met als doel een sterkere uniformiteit te bewerkstelligen. Eenduidige regelgeving met betrekking tot de technische specificaties voor binnen deze zones toegelaten vrachtoertuigen en met betrekking tot eventuele venstertijden zijn noodzakelijk om de vervoerssector een werkbaar kader te bieden. Uiteindelijk zal dit ook bijdragen aan een bredere toepasbaarheid van het milieuzone-concept en daarmee aan duurzaamheid.

Doelstelling 3: Drones

De wederzijdse erkenning van opleidingen voor een bestuurder van een *Remote Piloted Aircraft (RPA)* of een drone voor professioneel gebruik in het Benelux-gebied wordt onderzocht alsook de toepassing van veiligheidsvoorschriften op testlocaties. Dit leidt tot een Benelux-beschikking drones.

Doelstelling 4: Samenwerking Inspectiediensten

Gevolg wordt gegeven aan de verplichting uit de Benelux-beschikking inzake risk-rating om te komen tot structurele uitwisseling van de gegevens met betrekking tot wegvervoersinspecties. Een aantal inspecties op basis van het in 2017 in werking getreden Verdrag van Luik, vindt plaats met wederzijdse uitwisseling van personeel en materieel. De afstemming over opzet van en wederzijdse deelname aan elkaars opleidingen en trainingen wordt voortgezet.

Ten aanzien van de ontwikkeling van ondersteunende IT-systemen in elk van de landen en gewesten met betrekking tot controle en handhaving wordt afstemming georganiseerd, om onderlinge versnippering te voorkomen.

Doelstelling 5: Near coastal voyages

Met betrekking tot zogenaamde *near coastal voyages* wordt een Benelux-beschikking opgesteld om te komen tot:

- Wederzijdse erkenning van vaarboekbewijzen;
- Wederzijdse toelating van elkaars schepen tot elkaars '*near coastal waters*'.

Doelstelling 6: Tachograafvrijstellingen

Een document wordt opgesteld waarin het akkoord van de Benelux-landen is weergegeven om samen uitzonderingen op de rij- en rusttijden zoals bedoeld in artikel 13 van Verordening (EG) nr. 561/2006 toe te staan voor zover twee of de drie landen met deze uitzonderingen hebben ingestemd.

Doelstelling 7: Waterverdelingsakkoord W-VL-NL

Het Waals Gewest heeft de wens uitgesproken om zich aan te sluiten bij het Vlaams-Nederlands waterafvoeroverdrag. De opstelling, ondertekening en ratificatie van dat nieuw verdrag vraagt relatief veel tijd. Om reeds voorafgaand aan de inwerkingtreding van dat verdrag inhoudelijke afspraken welke in dat verdrag zullen worden opgenomen te kunnen laten gelden, wordt een Benelux-beschikking opgesteld. Deze zal bij de inwerkingtreding van het herziene verdrag vervallen.

WERKGROEPEN/COMMISSIES

Strategisch overleg Verkeer en Vervoer

- Werkgroep Alternatieve brandstoffen - elektrisch vervoer (VE-TER-AV-EV)
- Werkgroep Lean and Green (VE-TER-LG)
- Werkgroep Intelligente Transportsystemen (VE/TER/ITS-STI)
- Werkgroep Digitalisering (VE/TER/Digitalisering)
- Werkgroep Maten en Gewichten (VE/TER/MG-PM)
- Werkgroep Drones (VE-TER-DRONES)
- Werkgroep Inspectiediensten (VE/TER/Inspectiediensten)
- Werkgroep RAIL (VE/TER/RAIL)
- Werkgroep Maas Tripartite Overleg (Maas-Trip – Meuse Trip)

Strategisch overleg Douane

- Werkgroep ASEM-India (DOUANE-ASEM-INDIA)
- Werkgroep Logistieke keten (DOUANE-SUPPLY CHAIN)

1.3. CIRCULAIRE ECONOMIE

INLEIDING

Circulaire economie werpt zich op als duurzaam alternatief voor het lineaire economische model 'Grondstoffen > productie > consumptie > afval' dat onze samenleving sinds de industriële revolutie domineerde. Doel ervan is economische groei los te koppelen van het gebruik van natuurlijke hulpbronnen en in te zetten op nieuwe technieken voor design, productie en consumptie. Daarnaast wordt gestreefd naar de verlenging van de gebruiksduur van producten, het gebruik veeleer dan het bezit van goederen, het hergebruik en recycling van onderdelen. Op die manier creëert circulaire economie een meerwaarde op sociaal, economisch en milieutechnisch gebied.

De drie Benelux-landen willen ter zake de rol van voorloper in Europa spelen, dat is ook de reden waarom het Comité van Ministers de Benelux-richtlijn betreffende de praktische toepassing van de circulaire economie heeft vastgesteld. Verder zullen de Benelux-landen toezien op de uitvoering ervan via twee, zeer concrete projecten over repareerbaarheid en afvalmanagement.

Bovendien kunnen uitwisselingsdagen worden georganiseerd in het kader van een cyclus van themabijeenkomsten (bijvoorbeeld over indicatoren voor circulaire economie of over financieringsaspecten).

1.3.1. Bevorderen van de circulaire economie

Doelstelling 1: Stimuleren van eco-design door repareerbaarheid

De Benelux-studie over de repareerbaarheid van welbepaalde producten (in verband met geplande veroudering) om repareerbaarheidscriteria per productcategorie uit te werken wordt afgerond. Een terugkoppelingsdag wordt georganiseerd om de resultaten te verspreiden en het eindrapport van de studie ter beschikking te stellen.

Doelstelling 2: Afvalmanagement

Met de Benelux-aanbeveling inzake *End of Waste* criteria voor papierafval wordt beoogd een interne markt voor gerecycleerd papierafval te doen ontstaan. Er wordt, in samenwerking met de sector, een evenement georganiseerd om de kansen op deze nieuwe markt te verkennen en kracht bij te zetten. Tijdens dit evenement wordt ook aandacht geschonken aan de Benelux-aanbeveling betreffende bouw- en sloopafval, die recent tot stand gekomen is. Voorts zal verkend worden of de Benelux-landen ook een grensoverschrijdende rol kunnen spelen bij het uitvoeren van het Europese Groenboek kunststofafval.

Verder wordt ingezet op het opstellen van een inventarisatie van beschikbaar gerecycleerd afval (granulaten) afkomstig uit bouw- en sloopactiviteiten, een gezamenlijke aanpak voor het beperken van voedselafval (verspilling) en een mogelijke uitbreiding van de bestaande *European Data Interchange for Waste Notification-pilot* (EUDIN- pilot over digitalisering van vrachtbrieven bij afvaltransport) naar het gehele Benelux-gebied.

WERKGROEPEN/COMMISSIES

- Werkgroep Circulaire economie (ECO-CIR)
- Werkgroep Afvalmanagement (AM-GD)

1.4 ENERGIE & KLIMAAT

STRATEGISCH OVERLEG

De Benelux directeuren-generaal Energie monitoren de voortgang in Benelux-context. Voorts benutten ze de Benelux-constellatie in vooroverleggen voor Pentalaterale (Benelux-FR-DE-AT-CH), Noordzee-(Benelux-FR-DE-IE-UK-NO-SE-DK) en EU-overleggen.

INLEIDING¹

De Benelux-energietransitie noopt tot beter afstemmen van de energie- en klimaatagenda. Het afgelopen jaar stond bol van het nieuws over de kansen en uitdagingen van de transitie naar een koolstofarme economie. Enerzijds werden de eerste subsidieloze uitschrijvingen voor windparken op zee aangekondigd en werd een EU-subsidie toegekend voor een corridor van waterstofstations in de Benelux. Anderzijds kwam het draagvlak bij de bevolking voor de productie van gas in Groningen en voor nucleaire energie in België onder druk te staan. Ten slotte onder tekenden onze drie landen met volle overtuiging het COP21-klimaatverdrag in Parijs. De Benelux heeft met zijn ligging aan de Noordzee, in een van de dichtstbevolkte regio's van Europa en ingebed in een sterk vervlochten industrieel weefsel, heel wat troeven om van die energietransitie een economisch succes te maken.

De Benelux kan energie en klimaat beter verbinden door het coherente kader dat al voor de energiesamenwerking bestaat, als voorbeeld aan te bieden voor klimaatsamenwerking, door van elkaars ervaringen te leren en, ten slotte, door een studie naar de kansen en uitdagingen uit te voeren.

Om deze redenen optimaliseert de Benelux dit jaar de verschillende regionale samenwerkingsplatformen verder. Ten eerste door een versterkte Penta-samenwerking en governance om de integratie van de elektriciteitsmarkten in Centraal-West-Europa onomkeerbaar te maken. Ten tweede middels een vernieuwd Noordzee-overleg, in 2018 door Nederland voorgezeten, met verdere focus op kostenreductie en een betere afstemming in de tijd van toekomstige veilingen van wind op zee. Voorts wordt ingezet op een Benelux Energie Expertise Netwerk, dat de ontwikkeling van een groene waterstofeconomie uitdiept, bijvoorbeeld door overvloedige hernieuwbare elektriciteit, middels omvorming tot waterstof, op te slaan en te transporteren op Benelux-schaal. Ten slotte wordt gekeken naar hoe we omgaan met de bestaande kennis op het vlak van nucleaire energie en daaraan gerelateerde issues zoals opwerking van afval en medisch gebruik.

1.4.1. Ondersteunen van de energietransitie

Doelstelling 1: Benelux-expertise voor de energietransitie

Het Benelux Energie Expertise Netwerk speelt een rol als platform voor energie-innovatie en kennisuitwisseling, als ontmoetingsplaats tussen overheden en energie-expertise en als uithangbord voor energie kennisstructuren. Het doel is de energietransitie te ondersteunen rondom de kernthema's 'de Benelux energie *work force* voor de toekomst' en 'duurzame mobiliteit'. Als aanvullend thema wordt 'nieuwe sectoren in de energie-economie', zoals waterstof en warmte, verkend. Bovendien wordt een themadag rond energie en innovatie georganiseerd.

Doelstelling 2: Waterstof

NIEUW

Waterstof mag zich in het licht van de energietransitie verheugen op hernieuwde belangstelling. Momenteel komen verschillende initiatieven binnen de Benelux tot wasdom. De vraag werpt zich op of de Benelux-samenwerking een meerwaarde kan zijn op het vlak van waterstof. Daarbij spelen schaalvoordelen en toepasbaarheid op verschillende terreinen een rol. Het

¹ Het klimaatbeleid maakt onderscheid tussen enerzijds de klimaatmitigatie en anderzijds het opvangen van de gevolgen door extreme weersomstandigheden (klimaatadaptatie). Dit deel betreft de klimaatbeheersing. Klimaatadaptatie wordt behandeld onder 2.3.1.

Secretariaat-Generaal voert – op basis van de bijdragen uit de landen - een verkennende studie uit naar de kansen en uitdagingen rondom waterstof. Deze worden gepresenteerd tijdens een internationaal seminar.

Doelstelling 3: Overleg over nationale energie- en klimaatplannen

NIEUW

België, Nederland en Luxemburg experimenteren elk met een *bottom-up* dialoog tussen stakeholders en overheden voor het opstellen van een energievisie. Deze aanpak is een nuttige basis om het klimaatakkoord van Parijs en de EU-doelstellingen van de Energie Unie te vertalen in nationale plannen. Focus ligt op mogelijke schaalvergroting voor introductie van nieuwe technologie, het vermijden van onnodige subsidiewedloop en het efficiënter organiseren van de energiedialoog door uitwisseling van *best practices*.

1.4.2. Laboratorium voor energiesamenwerking in de EU zijn

Doelstelling 1: Regionale energiesamenwerking

De Benelux zet zich in om de aanbevelingen uit zijn *toolbox for regional energy cooperation* verder in de praktijk omgezet te krijgen. Zowel wat betreft de inhoud als wat betreft de organisatie werken de landen een gedetailleerd voorstel uit voor regionale energiesamenwerking binnen het 'Schone energie voor alle Europeanen' pakket van maatregelen van de Europese Commissie.

Doelstelling 2: North Seas Energy Forum

Het Secretariaat-Generaal ondersteunt het roulerende voorzitterschap, meer bepaald voor de organisatie van een ministersoverleg onder Nederlands voorzitterschap. Benelux-landen beogen met de Noordzee samenwerking verdere kostenreductie voor de ontwikkeling van grootschalige hernieuwbare energie. Ze stemmen de routekaarten af om de 2030 hernieuwbare energiedoelstellingen te bereiken. Er vindt versterkte coördinatie plaats bij de uitbouw van een 'Benelux-UK' hernieuwbare energiehub, die werd afgesproken in het kader van de clusteraanpak op het *High Level* overleg op 18 mei 2017.

Doelstelling 3: Pentalateral Energy Forum

Het Pentalateraal Energie Forum zet verder in op het voltooiën van de interne energiemarkt. Klemtoon ligt op de integratie van hernieuwbare energie, met de start van marktkoppeling voor levering dezelfde dag, het wegnemen van obstakels voor grensoverschrijdende handel van korte termijn producten en het afwerken van de lijst met verenigbare rollen en verantwoordelijkheden in de markt van vraagbeheer. Verhoogde aandacht gaat naar samenwerking op het terrein van preventie en beheer van elektriciteitscrisissen zoals vastgelegd in het *Memorandum of understanding on emergency planning and crisismanagement*:

- De landen maken transparant hoe taken en verantwoordelijkheden binnen de landen zijn verdeeld;
- Ze maken afspraken over een 'early warning' systeem;

- Ze komen overeen welk soort instrumenten in te zetten om de crisis te pareren, waarbij voorrang gaat naar marktgebaseerde oplossingen;
- Ze identificeren mogelijke gezamenlijke risico's voor de regio;
- Op basis van het voorgaande bereiden ze een gezamenlijke crisisoefening voor.

Doelstelling 4: Gas Platform

De Benelux-landen, Frankrijk en Duitsland werken binnen het Gas Platform samen in het kader van de uitvoering van de Europese Verordening voor gasvoorzieningszekerheid, zoals voor het uitwisselen van hun risicoanalyses. Ze maken een regionaal crisisscenario op, als basis voor een gezamenlijke oefening, en evalueren de *lessons learnt*. Een workshop wordt georganiseerd voor het delen van *best practices* van de Belgisch-Luxemburgse integratie van de gasmarkt en van het omgaan met recente uitdagingen op de gasmarkt.

WERKGROEPEN/COMMISSIES

- Benelux Energie DG's/Benelux Energie Coördinatoren
- Task Force Benelux Energie Expertise Netwerk
- North Seas Energy Forum
- Pentalateral Energy Forum
- Gas Platform

1.5 ARBEIDSMARKT

STRATEGISCH OVERLEG

In het Strategisch overleg hebben de ministeries van Werk zitting. Wanneer de agenda daarom vraagt, kunnen zij andere bevoegde ministeries uitnodigen deel te nemen. Het overleg ziet in hoofdzaak toe op de uitvoering van de Benelux-aanbeveling van 2014 inzake grensoverschrijdende arbeidsmobiliteit.

INLEIDING

In de afgelopen jaren hebben de Benelux-landen en Noordrijn-Westfalen (NRW), door een betere coördinatie van de ondersteuning, ervoor gezorgd dat grensregio's beter in staat zijn om te komen tot effectief grensoverschrijdend arbeidsmarktbeleid. In de Benelux-aanbeveling van 2014 hebben de Benelux-landen ervoor gekozen zich in de eerste plaats te richten op de verbetering van de structuur van de persoonlijke en digitale dienstverlening aan grenswerkers, op de meeneembaarheid van diploma's en kwalificaties in het (beroeps)onderwijs en op de ontwikkeling van samenhangende en vergelijkbare statistische arbeidsmarktgegevens. Daarnaast is tijdens een brainstormbijeenkomst aangegeven dat een nauwere samenwerking ten aanzien van andere onderwerpen onderzocht moet worden. Het betreft hier onder andere bevordering van werkgelegenheid van jongeren, 55+'ers en langdurige werkzoekenden, de positie van zelfstandigen zonder personeel, het belang van buurtalen in grensgebieden, bevordering van de fysieke toegankelijkheid van werkgelegenheid aan de andere kant van de grens en het versterken van de samenwerking tussen de uitvoeringsorganen aan beide zijden van de grens.

Het is van belang de samenwerking met de *Grande Région* voort te zetten en de ervaring en kennis opgedaan in Benelux-verband in te brengen op EU-niveau. Vandaar dat er extra aandacht is voor de verzameling van statistieken over Benelux-grenswerkers en het verbeteren van de persoonlijke en digitale dienstverlening aan grenswerkers.

1.5.1. Werken over de grens eenvoudiger maken

Doelstelling 1: Meeneembaarheid beroepskwalificaties

Voor de bevordering van de arbeidsmobiliteit in grensgebieden is het van groot belang om te komen tot realistische oplossingen met betrekking tot het gebruik van beroepskwalificaties in een ander Benelux-land of NRW. Streefdoel is om concrete oplossingen voor knelpuntberoepen te onderzoeken en verdere voorstellen te doen op basis van een richtlijn vast te stellen door het Benelux Comité van Ministers en van een door de Benelux-landen en NRW opgesteld uitvoeringsplan.

Doelstelling 2: Grensoverschrijdende stages

Op basis van geïnventariseerde knelpunten (o.a. via een Waalse stagepilot) onderzoeken de Benelux-landen of via een gezamenlijke afspraak, bijvoorbeeld via een Benelux-model stage-overeenkomst, beroeps- en werkstages over de grens heen soepeler gemaakt kunnen worden en welke concrete maatregelen hiervoor nodig zijn. Daarnaast bekijken de Benelux-landen op basis van lopende projecten langs de verschillende grenzen ook hoe grensoverschrijdende stages vanuit het onderwijs verder gestimuleerd zouden kunnen worden.

Doelstelling 3: Uitbouwen van een statistiekplatform m.b.t. grensoverschrijdende arbeidsmobiliteit

De Benelux-landen en de buurlanden vertegenwoordigen meer dan een derde van de directe grensoverschrij-

dende mobiliteit in Europa. Voor een gefundeerd grensoverschrijdend arbeidsmarktbeleid hebben de Benelux-landen er belang bij goed vergelijkbare cijfers voor de grensgebieden te verkrijgen op basis van gezamenlijk vastgestelde indicatoren. De Benelux streeft ernaar een eerste studie te realiseren. Dit zal in nauwe samenwerking plaatsvinden tussen het 'Observatoire interrégional du marché de l'Emploi' (OIE-IBA) van de Grande Région, de betrokken statistische diensten uit de verschillende landen, en het Geografisch Informatiesysteem van de Grande Région (SIG-GR/GIS-GR) als karteringsinstrument. De huidige en verwachte grensoverschrijdende arbeidsmobiliteit in de Benelux en de buurlanden wordt zo meer inzichtelijk gemaakt en zou kunnen bijdragen aan de beleidsvorming zowel in de landen als op Europees niveau.

1.5.2. Regelgeving stroomlijnen

Doelstelling 1: Vervoer van industrieel personeel van en naar offshore windmolenparken

Om het *level playing field* tussen de Benelux-landen en ten opzichte van andere landen te verzekeren zal gekomen worden tot een Benelux-beschikking die de mogelijkheden verruimt om personeel per schip van en naar offshore windmolenparken te vervoeren.

WERKGROEPEN/COMMISSIES

Strategische Stuurgroep Arbeidsmobiliteit (AMT/STRAT)

- Expertgroep Meeneembaarheid beroepskwalificaties (AMT/OND)
- Expertgroep Stages (AMT/STAGES)

- Expertgroep Vergelijkbare Data - Arbeidsmobiliteit (AMT/DATA)
- Expertgroep Persoonlijke Dienstverlening Grenswerkers (AMT/INFO)

Regelgeving stroomlijnen

- Werkgroep Maritieme Zaken (VE/AM/ILO-OIT)

2. VEILIGHEID & SAMENLEVING

2.1. SENNINGEN

STRATEGISCH OVERLEG

De Centrale overleggroep Senningen heeft de opdracht om richtinggevende besluiten te nemen over thema's die in de Senningen-samenwerking aan bod komen en te zorgen voor een adequate en reguliere monitoring.

INLEIDING

Als gevolg van nieuwe fenomenen van onveiligheid moeten onze regeringen samen optrekken, bevoegdheden over de grens delen, hun inspanningen onderling afstemmen en vertrouwen hebben in elkaar.

De Benelux kan bogen op positieve ervaringen zowel op het gebied van politieke en justitiële samenwerking als op het vlak van crisisbeheersing. Met deze gestaag vooruitgaande samenwerking loopt de Benelux in sommige sectoren tevens voorop in Europa.

Op het terrein van de binnenlandse veiligheid vragen de huidige uitdagingen om nieuwe oplossingen en moet het grensoverschrijdende politietoedelen gefaciliteerd en geoptimaliseerd worden. Daarom onderhandelen onze landen over een herziening en een uitbreiding van het Benelux-Politieverdrag van 2004.

De Benelux wil de samenwerking inzake de bestuurlijke aanpak ter bestrijding van de grensoverschrijdende criminaliteit opvoeren. Dit streven komt voort uit de overtuiging dat bestuurlijke aanpak een onmisbaar instrument is om dit soort criminaliteit te bestrijden.

De beveiliging van communicatietechnologie en van vitale infrastructuur en de bescherming van persoonsgegevens vormen een van de grootste uitdagingen van de digitale samenleving. Naast nationale en internationale initiatieven kan een Benelux-aanpak in dat verband tevens relevant zijn.

De preventie en bestrijding van geweldadige radicalisering blijven een beleidsprioriteit van onze drie landen. Met name het grensoverschrijdende aspect heeft de aandacht van de Benelux.

Gezien de huidige context dient de samenwerking op vlak van asiel en migratie geïntensiveerd en een volwaardig onderdeel van de Senningen-samenwerking te worden. Hierbij zal coördinatie centraal staan, zowel op politiek als op operationeel vlak, teneinde op een adequate manier tegemoet te komen aan de huidige uitdagingen.

Ten slotte is er in algemene zin middels onder andere de Senningen-samenwerking al veel geregeld voor crisisbeheersing. De experts zullen de algemene crisisbeheersingsovereenkomst van het Benelux *Memorandum of Understanding* uit 2006 verder uitwerken ten aanzien van nucleaire veiligheid. Ook zal worden gewerkt aan een meer gehar-

moniseerde aanpak bij de communicatie aan de burger. De Benelux-landen blijven intensief samenwerken en willen de samenwerking meer concreet maken bij de beheersing c.q. preventie van grensoverschrijdende risico's, het invoeren van regelingen voor onderlinge bijstand in crisissituaties, het innemen van gezamenlijke technische standpunten ter beveiliging van de voedselketen en de monitoring van risico's op dierziekten. Ook op andere terreinen vindt samenwerking plaats, onder andere tussen de nucleaire autoriteiten.

2.1.1. Verdiepen van de politiesamenwerking

STRATEGISCH OVERLEG

Het Benelux Strategisch overleg Politie, dat is samengesteld uit de korpschefs van de drie landen, is het hoogste ambtelijke orgaan voor politiesamenwerking tussen de drie landen en stuurt de technische werkgroepen aan.

Doelstelling 1: Ondertekenen van een nieuw Benelux-Politieverdrag

De JBZ-ministers van de drie landen hebben de opdracht gegeven het Benelux-Politieverdrag te herzien om het efficiënter te maken en het spectrum van bevoegdheden te verbreden met name op het gebied van grensoverschrijdende opsporing en achtervolging en de mogelijkheden tot informatie-uitwisseling, met inbegrip van de informatie-uitwisseling in het kader van de bestuurlijke aanpak van de georganiseerde criminaliteit binnen de perken van het respectieve nationale recht. Bovendien worden de mogelijkheden onderzocht inzake het treffen van een regeling voor grensoverschrijdende inzet van speciale interventie-eenheden. De doelstelling is om de onderhandelingen af te ronden, opdat het nieuwe verdrag zo snel mogelijk in 2018 ondertekend zou kunnen worden.

Doelstelling 2: Optimaliseren van de structurele en de operationele grensoverschrijdende politiesamenwerking

De activiteiten zijn erop gericht:

- Vorderingen te maken met het **uitwisselen van informatie onder meer:** via het bijwerken en het digitaliseren van de Benelux-informatiebrochure, vroegsignalering van radicalisering;
- Concrete projecten uit te voeren ter **ondersteuning van het operationele politiewerk** zoals de Benelux-app voor smartphones, het verbeteren van de samenwerking tussen de meldkamers of het verbeteren van de grensoverschrijdende radiocommunicatie;
- De overeenkomsten over **bijstands- en bruikleenprocedures** te evalueren;
- Gemeenschappelijke **opleidingen** en trainingen te organiseren, gefocust op de concrete behoeften;
- Operationele onderwerpen te bespreken in de Burenoverleggen en rechercheoverleg en tussen de meldkamers om hun aanpak te verbeteren en voorstellen te doen aan het Benelux Strategisch overleg Politie;
- **Het netwerk van verbindingsofficieren** te evalueren en te consolideren, onder meer door het organiseren van een Benelux-symposium (voorjaar 2018), het updaten van de Benelux-almanak en het maken van afspraken met het oog op een optimale dekking van het netwerk van verbindingsofficieren in de wereld.

2.1.2. Intensiveren van de thematische samenwerking

Doelstelling 1: Verdiepen van de bestuurlijke aanpak van georganiseerde criminaliteit

Een effectieve en efficiënte samenwerking op vlak van de bestuurlijke aanpak kan bijdragen tot een veilige Benelux.

In dit licht wordt overwogen om gezamenlijk met Noordrijn-Westfalen (NRW) in de grensregio (Euregio Maas-Rijn) een pilot concrete invulling te geven met een grensoverschrijdend informatie- en expertisecentrum, gebruikmakend van de mogelijkheden tot financiële ondersteuning vanuit de Europese Commissie.

Doelstelling 2: Verbeteren van grensoverschrijdende informatie-uitwisseling m.b.t. pre-employment screening

De Benelux-landen en Duitsland continueren de in 2017 ingezette aanpak om tot verdere samenwerking te komen op het gebied van het uitwisselen van justitiële gegevens ten behoeve van pre-employment screening. Door vaker en voor meer doelen justitiële informatie (strafbladen) uit te wisselen, kan herhaling van delicten over de landsgrenzen worden voorkomen. Hiermee wordt de veiligheid binnen kwetsbare beroepssectoren in de Benelux en Duitsland vergroot. Dit project kan dienen als voorbeeld en eventueel leiden tot verdere samenwerking in Europees verband.

Doelstelling 3: Versterken van de samenwerking m.b.t. de aanpak van mensenhandel

De Benelux werkt verder aan enerzijds het updaten en digitaliseren van de brochure en anderzijds het versterken van de samenwerking tussen de diverse bevoegde instanties.

Doelstelling 4: Ontwikkelen van de samenwerking op het gebied van de cyberveiligheid

De Benelux wil op dit punt tot een verdiepingsslag van de samenwerking komen. Daarbij zal onder meer worden voortgebouwd op de uitkomsten van de studiedag over cybercrime van 11 mei 2017 en de themadag over cyberveiligheid van 22 november 2017.

2.1.3. Crisisbeheersing

STRATEGISCH OVERLEG

De samenwerking inzake crisissen en rampen wordt aangestuurd door het Strategisch overleg Crisisbeheersing die de directeurs-generaal van de crisiscentra verzameld.

Met betrekking tot de veterinaire samenwerking vindt de aansturing plaats door de hoofden van de veterinaire diensten (*Chief Veterinary Officers*).

Doelstelling 1: Organiseren van de informatiestroom tussen de crisiscentra

De landen versterken hun praktische samenwerking en beslissen om:

- De aanspreekpunten te identificeren en gemeenschappelijke procedures en lijsten op te stellen;
- Het beheer, de doorstroming en verspreiding van informatie in een al dan niet spoedeisende situatie te optimaliseren;
- Voor zover mogelijk de respectieve risico- en crisiscommunicatie aan de bevolking te stroomlijnen;
- Ervaringen met de alarmering van de bevolking, grootschalige evacuatie en de bescherming van vitale infrastructuur te delen.

Doelstelling 2: Bevorderen van de operationele samenwerking tussen hulp- en ambulancediensten

De grensoverschrijdende samenwerkingen tussen de drie landen en de Franse en de Duitse grensregio's worden diepgaand doorgelicht waar het gaat om de hulpdiensten en de middelen voor spoedinterventies. De resultaten van deze doorlichting worden gepubliceerd en tijdens een themadag met de verschillende stakeholders uit de betreffende werkvelden gepresenteerd.

Doelstelling 3: Inzicht krijgen in de grensoverschrijdende risico's

Op basis van de Benelux-inventaris van grensoverschrijdende risico's wordt, in samenspraak met de betrokken Benelux-structuren, overgegaan tot de thematische analyse van de als prioritair aangemerkte risico's teneinde ervaringen,

expertise en nuttige informatie uit te wisselen over de planning en het beheer van crisissen en te anticiperen op te nemen maatregelen in geval van incidenten.

Er blijft bovendien bijzondere aandacht gaan aan de nucleaire risico's.

De experts zullen de algemene crisisbeheersingsovereenkomst van het Benelux *Memorandum of Understanding* uit 2006 verder uitwerken ten aanzien van nucleaire veiligheid.

Doelstelling 4: Beveiligen van de voedselketen

De samenwerking is erop gericht de kwaliteit van diervoeders, die essentieel is voor voeding, te borgen door:

- Gemeenschappelijke technische standpunten vast te stellen ter onderbouwing van gedachtewisselingen op beleidsniveau m.b.t. de herziening van de EU-regelgeving;
- Verschillen in interpretatie en implementatie van de EU-regelgeving te voorkomen.

Doelstelling 5: Uitwisselen van kennis en ervaring bij terrorismegevolgbestrijding

De landen wisselen hun kennis en ervaring in de voorbereiding en organisatie van terrorismegevolgbestrijding uit met de nadruk op de bescherming van slachtoffers en van hulpverleners door onder andere:

- Uitwisselen van expertise;
- Bijwonen van elkaars oefeningen;
- Afstemmen van maatregelen.

Doelstelling 6: Uitwisselen van kennis en ervaring bij de bescherming van kritische infrastructuur

NIEUW

De bescherming van de kritische infrastructuur is op basis van Richtlijn 2008/114/EG in alle landen beleid. De primaire en eindverantwoordelijkheid voor de bescherming van de kritieke infrastructuur ligt bij de lidstaten en de eigenaren en exploitanten van dergelijke infrastructuren. De landen wisselen hun kennis en ervaring bij de bescherming van de kritieke infrastructuur uit en leggen daarbij de nadruk op eventuele grensoverschrijdende effecten.

Ook de maatregelen ter omzetting van de NIS-Richtlijn (Richtlijn (EU) 2016/1148) houdende maatregelen voor een hoog gemeenschappelijk niveau van beveiliging van netwerk- en informatiesysteem in de Unie zullen daarbij aan de orde zijn.

2.1.4. Asiel en Migratie

Doelstelling 1: Organiseren van een strategisch overleg

Het is de bedoeling een structureel overleg in te voeren voor Asiel en Migratie. Zo kunnen de directeuren-generaal van de drie landen samenkomen om zich te buigen over de huidige uitdagingen binnen migratie.

De volgende thema's komen onder meer aan bod:

- Steun en samenwerking voor projecten. Hierbij wordt concreet gedacht aan 'Eurescram' en 'RefuReturn' en op welke manier de Benelux hiervoor een draagvlak kan vormen ter promotie binnen de EU;

- Verdere aansturing betreffende de onderhandelingen binnen het kader van readmissie;
- Ondersteuning op vlak van operationele samenwerking tussen de Benelux-landen (transport over de weg, *special flights*, ...).

Doelstelling 2: Organiseren van een consulair event

NIEUW

In het najaar zal een informatiebijeenkomst worden gehouden voor de diplomatieke en consulaire medewerkers van de verschillende vertegenwoordigingen waarmee de migratiediensten van de Benelux-landen in contact staan, met het oog op het verkrijgen van reisdocumenten voor de vreemdelingen die illegaal op het grondgebied van één van de Benelux-staten verblijven. Tijdens deze informatiebijeenkomst zal de algemene werking van de Benelux en met name de verantwoordelijkheden van de Benelux op het gebied van migratie (terug- en overnameovereenkomsten, visumfacilitering of -vrijstelling voor specifieke categorieën van vreemdelingen, ...) worden toegelicht.

WERKGROEPEN/COMMISSIES

Centrale overleggroep Senningen (COG)

- Senningen-coördinatoren (SENN-COORD)
- Werkgroep Verdrag politie/samenwerking (SENN-Verdrag POL)

Benelux Strategisch overleg Politie (POL-STRAT)

- Werkgroep Informatie-uitwisseling in de grensstreek (SENN-INFO)
- Werkgroep Bijstand (SENN-ASSIST)
- Werkgroep Gemeenschappelijke Benelux-opleidingen (SENN-FORM)

- Benelux-landenoverleg Politie (SENN-LAND)
- Burenoverleggen
- Werkgroep Verbindingsofficieren (SENN-LO)

Intensiveren van de thematische samenwerking

- Werkgroep Bestuurlijke aanpak (SENN-BA)
- Werkgroep Pre-employment screening (PES)
- Werkgroep Mensenhandel (SENN-HUMAIN)
- Werkgroep Cybercriminaliteit (POL-CYBER)

Strategisch overleg Crisisbeheersing (CRISE-STRAT)

- Werkgroep Crisisbeheersing (SENN-CRISE)
- Sub-Werkgroep Wederzijdse informatie tussen de crisiscentra (SENN-CRISE/INFO)
- Sub-Werkgroep Samenwerking Hulpdiensten (SENN-SECOURS)
- Sub-Werkgroep Risico-identificatie (SENN-RISK)
- Sub-Werkgroep Informatie aan de bevolking (SENN-COMM)
- Werkgroep Grensoverschrijdend spoedeisend ambulancevervoer BE-NL (AMBUL BE-NL)
- Werkgroep Grensoverschrijdend spoedeisend ambulancevervoer BE-LU (AMBUL BE-LU)

Strategisch overleg van de Hoofden van de veterinaire diensten (VET- CVO)

- Werkgroep Diervoeders (VV-SA-DV-AA)

Benelux Strategisch overleg asiel en migratie (nieuw op te richten forum)

- Commissie Readmissie (P-READ)
- Commissie Visa (P-VISA)

2.2. FRAUDEBESTRIJDING

STRATEGISCH OVERLEG

De structurele samenwerking op fiscaal en sociaal gebied wordt aangestuurd door strategische overleggen die de opdracht hebben om de politieke mandaten van de ministeriële overheden van de Benelux-landen om te zetten, de gezamenlijke prioriteiten te bewaken, de nodige impulsen te geven aan de thematische werkzaamheden en te zorgen voor een regelmatige evaluatie.

INLEIDING

Fraudepreventie en fraudebestrijding vereisen acties op nationaal, grensoverschrijdend en Europees niveau. De ervaring leert ons immers dat de lidstaten deze uitdagingen slechts efficiënt kunnen aangaan wanneer zij in een geëigend kader samenwerken.

In dat verband kan de Benelux bogen op meerdere jaren ervaring met de geleidelijke ontwikkeling van een beleidsstrategie die gebaseerd is op een goede administratieve samenwerking, wederzijds begrip, uitwisseling van best practices en relevante informatie. Dankzij deze ontwikkelingen worden de voorzieningen op het terrein van fraudepreventie en -bestrijding in onze landen alsmaar beter, met name door de toename van gerichte controles en gezamenlijke acties.

Waar het gaat om de bestrijding van fiscale fraude en het delen van kennis over fiscaal beleid pakt de Benelux klassieke thema's op zoals btw-carrouselfraude en accijns. Bovendien is het de bedoeling om meer aandacht te hebben voor evoluerende analysemethoden (fiscale intelligence) voor praktische ervaringen met nieuwe informatiestromen en voor moderne, vooral technologische ontwikkelingen. Verder

wordt gezien hoe de samenwerking op het terrein van de invorderingsbijstand kan worden versterkt en verbeterd.

Voorts blijft het de ambitie om grensoverschrijdende sociale fraude beter aan te pakken en bijzondere aandacht te hebben voor datamining en sociale dumping. De ontwikkeling van detachering is namelijk een belangrijk politiek en economisch aandachtspunt geworden.

Zoals na afloop van de Top van de drie premiers van de Benelux op 8 november 2017 is verklaard, wordt de operationele samenwerking op het terrein van belastingen en sociale zaken verder geïntensiveerd en wordt ter bevestiging daarvan een Benelux-aanbeveling voorbereid.

Verder hebben de landen onlangs toegezegd samen op te trekken om de grensoverschrijdende fraude in de gezondheidszorg te voorkomen en te bestrijden.

2.2.1. Fiscale samenwerking en fraudebestrijding

Doelstelling 1: Aanpakken van de risico's binnen de btw-processen

De belangrijkste projecten zijn gericht op de volgende punten:

- Strijden tegen btw-carrouselfraude en het uitwerken van een voorstel voor een fiscaal autopaspoort om fraude met de margeregeling in de automobielsector tegen te gaan;
- Uitproberen van een Benelux-waarschuwingssysteem, waarbij de landen elkaar signalen geven over belastingplichtigen die btw terugvragen, maar extra aandacht verdienen omdat zij mogelijk frauderen;
- Onderzoeken van de mogelijkheden voor het gebruiken van de beschikbare gegevens bij de uitbreiding van de Mini One Stop Shop voor gegevensanalyse en toezicht in het kader van de strijd tegen de fraude.

Doelstelling 2: Verbeteren van het uitwisselen van informatie en gegevens

De samenwerking is met name gericht op de volgende punten:

- Kennis uitwisselen over hoe de landen omgaan met de toenemende informatiestroom als gevolg van de Europese en internationale ontwikkelingen;
- Aandacht geven aan riskmanagement om die gegevens gericht te kunnen gebruiken;
- Bespreken van de aanpak en de impact van de nieuwe Europese Algemene Verordening Gegevensbescherming, nationaal, maar ook in het kader van de gegevensuitwisseling.

Doelstelling 3: Meer integreren van de invordering in de fiscale keten

Het is met name de bedoeling om:

- De inhoud van de wetgeving bij grensoverschrijdende dossiers uit te wisselen, zodat onderling bekend is wat de bevoegdheden en mogelijkheden zijn;
- Afspraken te maken over de invordering bij gelijktijdige procedures in meerdere landen, zodat het aan de staat toekomende geld op de meest geëigende plek terechtkomt.

Doelstelling 4: Schoner maken van de paardenbranche (cf. Benelux-aanbeveling)

In het verlengde van de Benelux-aanbeveling uit 2016 hebben de activiteiten voornamelijk betrekking op de volgende punten:

- Analyseren van de transacties en van de uitvoer van paarden om beter de

waarde en de eigenaar te kunnen bepalen, ook over de grens;

- Opzetten van workflows voor het uitwisselen van de informatie intern tussen de betrokken diensten en over de grens heen;
- Publiceren van een informatiebundel voor de sector met de desbetreffende regelgeving.

Doelstelling 5: Controleren op de correcte naleving van de accijns-regelgeving

Er wordt verder gewerkt aan de volgende punten:

- Structureel uitwisselen van de Belgische gegevens van de teruggaaf bijzondere dieselaccijns met de Nederlandse en Luxemburgse administratie/databank, zodat deze eventueel vereffend kan worden met openstaande schulden;
- Uitvoeren van een gemeenschappelijke controle op minerale oliën;
- Voorstellen doen hoe controles doelgericht en efficiënter kunnen plaatsvinden, met een realtimecommunicatie met de andere Benelux-landen.

Doelstelling 6: Op een eigentijdse manier fiscaal omgaan met digitalisering en e-commerce

De partnerlanden zetten vooral in op de volgende punten:

- Ontwikkelen van een gemeenschappelijke strategie voor het omgaan met de fiscale aspecten van e-commerce;
- Draaien van een pilot met een nieuwe technologie om te ontdekken welke voordelen dit mee kan brengen;
- Samen de systemen bestuderen die nog gedigitaliseerd kunnen worden om de fiscale processen moderner en beter te laten verlopen.

2.2.2. Sociale samenwerking en fraudebestrijding

Doelstelling 1: Tot stand brengen van een juridisch kader

Het voornemen bestaat om een Benelux-overeenkomst te onderhandelen teneinde een nadere invulling te geven aan de bestaande juridische kaders voor de grensoverschrijdende samenwerking met inbegrip van de activiteiten van de sociale inspectiediensten (cf. Verdrag van Luik inzake wegvervoerinspectie). Het doel van de overeenkomst is om de uitvoering van de kerntaken van de Benelux-samenwerking op het gebied van de bestrijding van fraude en sociale dumping te faciliteren, met name:

- Verbeteren van de grensoverschrijdende gegevensuitwisseling;
- Opzetten van gezamenlijke controles;
- Opsporen van grensoverschrijdende fraude.

Doelstelling 2: Bestrijden van sociale dumping

Sociale fraude en sociale dumping worden o.a. aangepakt door middel van:

- Gerichte acties en inspecties en gezamenlijke controles in de fraudegevoelige sectoren, bij risicovolle ondernemingen, onder andere bij grensoverschrijdende uitzendkantoren;
- Versterking van de administratieve samenwerking en grensoverschrijdende gegevensuitwisseling en een betere opsporing van uitkeringsfraude, met name in situaties van samenloop van werk en uitkering over de grens heen, zowel als in geval van fictieve woonplaats of niet-aangifte van in het buitenland ontvangen inkomsten en uitkeringen.

De kwestie van de internationale invordering van de uitkeringen wordt eveneens besproken. De Benelux kan als voorloper in deze materie optreden.

Daarnaast worden de effecten en gevolgen van detachering en van de detacheringsprocedure onderzocht teneinde de mogelijkheden te vergroten om onregelmatige situaties op te sporen c.q. te voorkomen.

2.2.3. Andere vormen van fraude

Doelstelling 1: Voorkomen van grensoverschrijdende fraude in de gezondheidszorg

In uitvoering van de Benelux-Intentieverklaring 'Voorkomen van grensoverschrijdende fraude in de gezondheidszorg' werken de partners gezamenlijke initiatieven uit om de volgende punten in kaart te brengen c.q. te voorkomen:

- Activiteiten van gesanctioneerde zorgverleners;
- Gebruik van de Europese ziekteverzekeringskaart;
- Financiële stromen in het kader van de patiëntenmobiliteit.

Doelstelling 2: Oplichting van bedrijven

Het midden- en kleinbedrijf lijdt zeer veel financiële schade per jaar vanwege spooknota's, valse facturen en acquisitie- of advertentiefraude. In 2014 werd een Benelux-aanbeveling ondertekend om deze frauduleuze en misleidende praktijken een halt toe te roepen. Er vindt een evaluatie van de uitvoering van de aanbeveling plaats.

WERKGROEPEN/COMMISSIES

Strategisch overleg 'Fiscale samenwerking en strijd tegen de fraude' (FISC-STRAT)

- Werkgroep Mini One Stop Shop (FISC-MOSS)
- Werkgroep Administratieve samenwerking (FISC-ADM)
- Werkgroep VAT Refund Procedure (FISC-VRP)
- Werkgroep Elitepaarden (FISC-CEP)
- Werkgroep Accijnzen (FISC-ACC)
- Werkgroep Missing Trader Intra-community Fraud Benelux (FISC-MTIC)

Strategisch overleg 'Sociale samenwerking en strijd tegen de fraude' (SOC-STRAT)

- Werkgroep Frauduleuze interimkantoren (SOC-AIFU)
- Werkgroep Schijnconstructies (SOC-SSOF)
- Werkgroep Uitkeringsfraude (SOC-UFA)

Andere soorten fraude

- Werkgroep Fraude-MED
- Werkgroep Acquisitiefraude

2.3. SAMENLEVING

INLEIDING

Het welzijn van de burger is een van de belangrijkste prioriteiten van de Benelux Unie. Er worden nog tal van verbeteringen verwacht op gebieden die betrekking hebben op het dagelijkse leven van de mensen. Zo gaat meer aandacht naar grensoverschrijdende gezondheidszorg, met name eHealth. Met het rapport 'Patiënten zonder grenzen: grensoverschrijdende patiëntenstromen in de Benelux' werd duidelijk dat intensere grensoverschrijdende samenwerking en vlottere patiëntenmobiliteit in de Benelux bijdragen tot een betere gezondheidszorg.

Als het gaat om de gevolgen van de klimaatverandering blijft de Benelux verder de krachten bundelen om niet alleen acties van de regeringen en bedrijven te steunen, maar ook om de gewoontes van burgers te veranderen. Eerder werd vastgesteld dat de adaptatie aan de klimaatveranderingen in Europa 'regionaal' moet worden aangepakt (zie ook Workshop Macro Regional cooperation on Climate Change Adaptation).

In dat licht hebben de partners bijzondere aandacht voor projecten zoals het verbeteren van de luchtkwaliteit en de energie-efficiëntie van (bestaande) woningen. De Benelux-samenwerking tussen centrale overheden, steden en kennisinstituten op het gebied van het energie-efficiënter maken van bestaande woningen zal daarom worden voortgezet.

De Benelux-landen blijven uiteindelijk inzetten op een versterking van het beleid om biodiversiteitsverlies tegen te gaan, de transitie naar een duurzame-

re samenleving tot stand te brengen en het maatschappelijk middenveld te leren hoe het natuurlijk milieu in stand kan worden gehouden. Daarom wordt erop toegezien dat de Benelux-overeenkomsten 'Jacht & Vogels' en 'Natuur & Landschap' worden toegepast en de lijst van de bejaagbare soorten en de toegestane jachtmiddelen indien nodig wordt bijgewerkt. Gezien de omvang van de illegale handel en het belang van een level playing field voor de marktpartijen zullen ook inspanningen worden geleverd op het gebied van informatie-uitwisseling, capacity building en gezamenlijke controlemogelijkheden om de toepassing van de Convention on International Trade in Endangered Species of wild fauna and flora (CITES-overeenkomst) en van de Europese regelgeving inzake de bescherming van bedreigde wilde diersoorten te verbeteren.

2.3.1. Verbeteren van de leefomgeving

Doelstelling 1: Gezamenlijk analyseren van en aanpassen aan de klimaatverandering

Klimaatverandering en extreme weersomstandigheden kunnen leiden tot grensoverschrijdende keten- en cascade-effecten binnen verschillende sectoren. Een gezamenlijke risicoanalyse versterkt het netwerk van actoren en geeft een scherper inzicht in de grensoverschrijdende effecten van klimaatverandering en extreme weersomstandigheden. Er wordt een cyclus van drie opeenvolgende 'Table top' oefeningen georganiseerd, met focus op de grensoverschrijdende keteneffecten binnen een beleidsveld: (I) transport, (II) energie en (III) volksgezondheid. Afsluitend is er een overkoepelende 'Table top' oefening waarin de onderlinge cascade-effecten over de beleidsvelden heen worden belicht.

Doelstelling 2: Bevorderen van de luchtkwaliteit

De Benelux-landen dienen te voldoen aan Europees opgelegde emissie-eisen, zoals verwoord in de recent aangescherpte EU Nationale Emissie Plafond (NEC) richtlijn (Richtlijn 2001/81/EG). Deze richtlijn verplicht lidstaten ook hun luchtkwaliteitsbeleid met de buurlanden af te stemmen. Fijnstof- en stikstofdioxide-emissies blijven een aandachtspunt in de Benelux. Een onderzoek wordt gestart naar nieuwe wetenschappelijk onderbouwde maatregelen om ammoniakemissies te beperken.

Doelstelling 3: Educatie over duurzame ontwikkeling

Het doel is voornamelijk om de *lessons learnt* van de Benelux-conferenties in Eupen (2016) en Middelburg (2017) tijdens een uitwisselingsdag in het Brusselse Hoofdstedelijke Gewest te delen en te verspreiden. Er wordt een gezamenlijke publicatie opgesteld om de kennis van de educatiewerkers verder aan te vullen.

Doelstelling 4: Bevorderen van verkeersveiligheid

De Benelux-landen hebben te maken met een stabiliserende, dan wel neergaande lijn met betrekking tot het aantal verkeersdoden en -gewonden. De grensoverschrijdende samenwerking is vooral gericht op een betere bescherming van de kwetsbare weggebruikers (voetgangers, fietsers, jongeren en ouderen). Twee projecten zijn geïdentificeerd:

1. Een gedragscode voor het gebruik van smartphones in het verkeer;
2. Een pilot met het gebruik van nieuwe (EU-)ongevalsindicatoren voor doden en gewonden. De Benelux-landen kunnen met het toepassen van deze nieuwe indicatoren binnen de EU het voortouw nemen.

2.3.2. Opheffen van grensoverschrijdende knelpunten

Doelstelling 1: Vergroten van de grensoverschrijdende patiëntenmobilititeit

De Benelux-acties hebben tot doel de barrières voor grensoverschrijdende gezondheidszorg en patiëntenmobili-

teit op te ruimen. De resultaten van de workshops over (i) grensoverschrijdende eHealth communicatie, (ii) informatievoorziening en (iii) planning van de gezondheidszorg worden voorgelegd aan een strategisch overleg, waarbij verdere afspraken worden uitgewerkt en vastgesteld.

Doelstelling 2: Informeren van grenswerkers

Deze werkzaamheden zijn erop gericht relevante informatie te vergaren en ter beschikking te stellen aan personen die grensoverschrijdend actief zijn (student, grenswerker, gepensioneerde, ...).

De samenwerking heeft betrekking op twee instrumenten: de portal Startpunt Grensarbeid en de informatiebrochures over grensarbeid.

Doelstelling 3: Creëren van een hogeronderwijsruimte

Met de verruiming van de automatische niveauerkenning van de diploma's naar alle niveaus van het hoger onderwijs wordt een hogeronderwijsruimte gecreëerd, vervult de Benelux een voortrekkersrol in het Bolognaproces (eerste multilaterale afspraak voor automatische erkenning) én wordt grensoverschrijdende studie- en arbeidsmobiliteit gefaciliteerd.

Naar aanleiding van de verruiming van de Benelux-beschikking uit 2015 (de zogenaamde Dondelinger-beschikking) wordt een ministeriële bijeenkomst gepland, waar verdere toekomstperspectieven worden uitgestippeld.

De automatische niveauerkenning wordt actief gecommuniceerd naar het brede publiek toe. Voortbouwend op deze dynamiek wordt de mogelijkheid

verkend de niveauerkenning te verruimen naar Frankrijk en/of Duitsland.

WERKGROEPEN/COMMISSIES

Strategisch overleg Benelux-directeuren Natuur, Jacht, Bossen (NAT-DIR)

- Werkgroep Trekvissen (NAT-MIG)
- Werkgroep Jacht en Vogels (NAT-JV)
- Werkgroep Klimaatadaptatie
- Contactgroep Disaster Risk Reduction Benelux
- Werkgroep Luchtkwaliteit (AIR)
- Werkgroep Natuur- en Milieueducatie en Educatie voor Duurzame Ontwikkeling (NAT-EDUC)
- Werkgroep Verkeersveiligheid

Opheffen van grensoverschrijdende knelpunten

- Werkgroep eHealth
- Werkgroepen SO/FRONT en Portaal-site/GPI
- Werkgroep Onderwijs

JURIDISCH KENNISCENTRUM

VOOR DE BENELUX-SAMENWERKING

1. Ontwikkelen van het Benelux-recht

Waar het gepast is, worden de verwezenlijkingen van de Benelux-samenwerking op een goede en efficiënte manier juridisch verankerd. Het Benelux-Verdrag (artikel 6) biedt hiertoe de geëigende instrumenten, namelijk de zgn. beschikkingen, aanbevelingen en richtlijnen van het Benelux Comité van Ministers, alsook de Benelux-overeenkomsten. Deze instrumenten worden voorafgaandelijk getoetst door het Benelux Comité van Juristen en worden bekendgemaakt in het Benelux-Publicatieblad.

In het kader van de voortrekkersrol van de Benelux Unie binnen de EU, laat artikel 350 van het Verdrag betreffende de Werking van de Europese Unie toe dat dergelijke instrumenten voorrang krijgen op geldende EU-voorschriften, echter voor zover de Benelux Unie verder is voortgeschreden dan de EU.

Verder waakt het Secretariaat-Generaal erover dat procesmatige handelingen door de instellingen of organen van de Benelux Unie tijdig plaatsvinden, opdat de gemaakte afspraken effectief uitgevoerd kunnen worden.

2. Opvolgen van samenwerking inzake EU-regelgeving

Het is duidelijk dat ontwikkelingen in EU-beleid en -regelgeving op vele terreinen van groot belang zijn voor de Benelux-samenwerking. Goede en actuele informatie hierover is belangrijk om de Benelux-samenwerking hierop af te stemmen, erop voort te bouwen en zo nodig gepaste initiatieven te nemen.

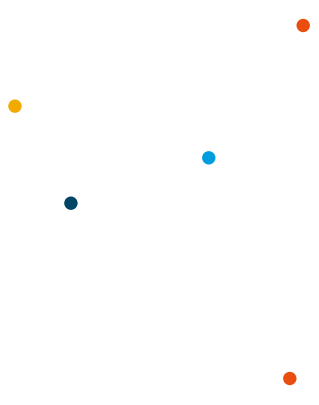
Het voorkomen van ongewenste grenseffecten of van knelpunten bij de concrete implementatie in de landen en de eventuele meerwaarde van Benelux-samenwerking ten opzichte van andere samenwerkingsverbanden staan daarbij centraal. In deze context zal de Benelux-samenwerking ook nauwgezet de ontwikkeling volgen van het door het Groothertogdom Luxemburg gelanceerde en door de Europese Commissie in haar mededeling 'Groei en cohesie stimuleren in grensregio's van de EU' overgenomen initiatief voor een nieuw instrument (de zgn. *European Cross-Border Convention*) om juridische en administratieve belemmeringen in het kader van grensoverschrijdende projecten weg te nemen (zie ook hieronder).

3. Benelux Kenniscentrum Grensoverschrijdende Samenwerking

Het Benelux Kenniscentrum Grensoverschrijdende Samenwerking is er om lokale besturen aan de binnen- en buitengrenzen te helpen bij hun (structurele) samenwerking, advies te geven en oplossingen aan te dragen. Goede voorbeelden daarvan zijn er genoeg.

Het Benelux-Verdrag van 2014 inzake grensoverschrijdende en interterritoriale samenwerking is juist voor dit soort van samenwerking ontwikkeld als instrument en biedt verschillende mogelijkheden van samenwerking aan, waaronder een eigen Benelux grensoverschrijdende rechtspersoon, de meest flexibele en verregaande vorm voor samenwerking in Europa. Een aantal bestaande samenwerkingsverbanden worden vanaf de inwerkingtreding van het Verdrag omgezet en nieuwe initiatieven in de grensgebieden worden begeleid.

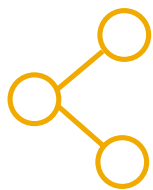
De Benelux zal nagaan in hoeverre het juridische instrument '*European Cross-Border Convention (ECBC)*' een aanvulling kan vormen op deze inspanningen.

De Benelux is bereid om samen met het Luxemburgse voorzitterschap van de *Grande Région* een conferentie te organiseren over de grensoverschrijdende samenwerking in het Benelux-gebied en de aangrenzende gebieden. Met name de Benelux-ervaring op het gebied van grensoverschrijdende samenwerking zal er worden toegelicht. De conclusies van de conferentie en de onderkende *best practices* op het gebied van grensoverschrijdende samenwerking in de EU worden opgenomen in een rapport.

WERKGROEPEN/COMMISSIES

- *Verdragscommissie Grensoverschrijdende en interterritoriale samenwerking (bij inwerkingtreding van het Verdrag)*
- *Werkgroep Grensoverschrijdende en interterritoriale samenwerking (bij inwerkingtreding van het Verdrag); nu: Directiecomité Grensoverschrijdende samenwerking (Directiecomité GS)*

SAMENWERKEN MET ANDERE STATEN, DEELSTATEN EN INTERNATIONALE ORGANISATIES

INLEIDING

De dynamiek van de grensoverschrijdende samenwerking leidt ertoe dat deze niet beperkt blijft tot het Benelux-gebied, maar daarentegen dikwijls de Benelux-buitengrenzen overschrijdt. In het kader van energie en wegtransport werken de Benelux-landen al jaren samen met andere buurlanden, zoals Duitsland en Frankrijk.

De ambitie als Europese voortrekker vraagt dat de Benelux-landen ook samenwerken met grensregio's, met andere internationale organisaties en met grensoverschrijdende samenwerkingsverbanden. Dankzij haar jarenlange ervaring inspireert de Benelux Unie landen binnen en buiten de Europese Unie die hun regionale samenwerking een institutioneel karakter willen geven.

Artikelen 24 tot 27 van het Benelux-Verdrag voorzien uitdrukkelijk in openheid naar andere landen en organisaties. Het kan gaan om structurele politieke afspraken zoals met de regering van Noordrijn-Westfalen of het beleidsmatig en administratief ondersteunen van informele netwerken zoals Euro Contrôle Route of het *Pentala-teral Energy Forum*.

Daarnaast kan het Secretariaat-Generaal contacten onderhouden over onderwerpen van wederzijds belang met andere samenwerkingsverbanden (artikel 27) zoals de Europese Unie, de *Grande Région*, de Internationale Maas- en Scheldec commissie of met *Länder* en aangrenzende gebieden in Duitsland en Frankrijk (*Hauts-de France, Grand Est*).

1. Grensoverschrijdend samenwerken met Noord-rijn- Westfalen (NRW)

De grensoverschrijdende samenwerking tussen de Benelux-landen en Noordrijn-Westfalen is van groot belang: samen vormt de Europese kernregio Benelux-NRW een uniek woon- en economisch gebied met meer dan 45 miljoen inwoners en een jaarlijks bruto binnenlands product (bbp) van nagenoeg 1,8 biljoen euro. Het bekleedt een uitstekende handelspositie en fungeert ook als brug tussen West- en Oost-Europa en tussen Noord- en Zuid-Europa.

Met de gemeenschappelijke politieke verklaring die in 2008 werd ondertekend hebben de toenmalige regeringsleiders afgesproken om tot een versterkte samenwerking tussen NRW en de Benelux Unie te komen. Het gaat om de eerste en tot nog toe enige structurele samenwerking van de Benelux Unie met een Duitse deelstaat. Deze samenwerkingsovereenkomst bestaat 10 jaar en dit moet dan ook op gepaste wijze worden belicht.

De regering van Noordrijn-Westfalen heeft voor de komende jaren het in-

tensiveren van de nu reeds nauwe samenwerking met Nederland, België en Luxemburg als een van haar prioriteiten aangemerkt.

Er wordt samengewerkt op volgende terreinen:

Op het gebied van **verkeer en vervoer**

- *Intelligente transportsystemen;*
- *Railagenda;*
- *Langere en Zwaardere Vrachtwagencombinaties (LZV's).*

Op het gebied van **energiebeleid**

- *Grensoverschrijdende energievoorziening en leveringszekerheid;*
- *Ondersteunen energietransitie.*

Op het gebied van **arbeidsmarkt**

- *De wederzijdse erkenning van beroepskwalificaties bevorderen;*
- *In het kader van een grensoverschrijdende kennisregio de hogescholen ondersteunen om grensoverschrijdende studieprogramma's in te richten;*
- *De grensoverschrijdende arbeidsmarkt versterken en een (digitale) arbeidsbemiddelingsvoorziening met een grensoverschrijdende dimensie bevorderen;*
- *Het tot stand brengen van een betere vergelijkbaarheid van arbeidsmarktgegevens en -data om op basis daarvan knelpunten in het grensverkeer te kunnen identificeren en deze door middel van een gezamenlijk grensoverschrijdend arbeidsmarktbeleid te kunnen wegwerken.*

Op het gebied van **binnenlandse veiligheid, crisisbeheersing en rampenbestrijding**

- *De samenwerking tussen de politiediensten intensiveren (operationele ondersteuning, gezamenlijke opleidingen en trainingen, cybercriminaliteit, ...);*
- *De medewerking van Noordrijn-Westfalen aan een informatie- en expertisecentrum ter bestrijding van de georganiseerde misdaad (met name motorbendes) in de Euregio Maas-Rijn ondersteunen;*
- *De samenwerking van de crisiscentra bij natuurrampen versterken en verbeteren;*
- *De grensoverschrijdende spoedende medische hulpverlening verbeteren.*

2. Euro Contrôle Route (ECR)

ECR doorloopt de ratificatie fase van de Europese Groepering voor Territoriale Samenwerking (EGTS) procedure. Parallel bereidt ECR de overgang naar de nieuwe ECR-zetel in Den Haag voor.

Daarnaast blijft ECR-actief op het vlak van grensoverschrijdende controleactiviteiten, gezamenlijke opleidingen, data-uitwisseling van controlegegevens, bestrijding van de tachograaffraude en fraude met brandstofadditieven.

Centraal bij deze doelstelling is samenwerking met de verschillende stakeholders in de transportmarkt.

3. Energie Regionale Samenwerking

De Benelux is een proeftuin voor regionale energiesamenwerking. Inzake elektriciteit structureerden de Beneluxlanden hun samenwerking met Duitsland, Frankrijk, Oostenrijk en Zwitserland in het **Pentalateral Energy Forum**. Inzake gas vindt regionaal overleg

plaats tussen de Benelux, Duitsland en Frankrijk in het **Gas Platform**. Ook inzake het energiepotentieel van de Noordzee is er een structurele samenwerking in het **North Seas Energy Forum** (Benelux, Duitsland, Frankrijk, Ierland, Verenigd Koninkrijk, Denemarken, Zweden, Noorwegen).

De vergaderingen van deze fora vinden plaats op het Secretariaat-Generaal. Ook inhoudelijk is de aansturing erg Benelux gestuurd. De directeuren-generaal Energie van België, Nederland en Luxemburg agenderen deze regionale samenwerking als vast item op hun overleg. Parallel met het voorzitterschap van de Benelux, nemen de Benelux-ministers ook het voorzitterschap van het **Pentalateral Energy Forum** waar. Tweejaarlijks organiseren zij een voortgangsoverleg met de ministers van alle betrokken landen en met de Europese commissaris bevoegd voor energie.

De gevolgen van deze actieve ministeriële aansturing en secretariële ondersteuning vanuit de Benelux zijn driedig:

- De prioriteiten van de Benelux overstijgende regionale energiesamenwerking sluiten aan op de prioriteiten van België, Nederland en Luxemburg;
- Binnen de regionale energiesamenwerking is er ruimte en mogelijkheid voor specifieke Benelux-projecten;
- De Benelux geeft concreet vorm en invulling aan de totstandkoming van de Europese Energie Unie die in grote mate steunt op een regionale pijler.

4. Schelderaad

Inhoudelijk volgt de Schelderaad de agenda van de intergouvernementele Vlaams-Nederlandse Scheldecommissie (VNSC). Adviezen worden uitgebracht over het in 2018 af te ronden VNSC-onderzoeksprogramma 'Agenda voor de Toekomst' en de beleidsintenties die daar aan gekoppeld worden.

